

Editör: Dr. Serkan KAYA

Boğaziçi Üniversitesi Hukuk Fakültesi

MİLLİ TAHKİM KAPSAMINDA TAHKİME ELVERİŞLİLİK

- Sınai Haklara İlişkin Uyuşmazlıkların Tahkime Elverişliliği
- Rekabet Hukuku Uyuşmazlıklarının Tahkime Elverişliliği
- İflâs Davalarının Tahkime Elverişliliği
- İtirazın İptali Davasının Tahkime Elverişliliği
- Bireysel İş Hukuku Uyuşmazlıklarının Tahkime Elverişliliği

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

TAHKİME ELVERİŞLİLİK	1
-----------------------------------	----------

BÖLÜM 2

SINAİ HAKLARA İLİŞKİN UYUŞMAZLIKLARIN TAHKİME ELVERİŞLİLİĞİ.....	11
1. Giriş	11
2. Marka Hukuku.....	12
2.1. Marka ve Marka Tescili	13
2.2. Markadan Doğan Haklar	18
2.3. Marka Lisansı.....	19
3. Markadan Doğan Hukuki Uyuşmazlık Konuları ve Tahkime Elverişlilik	20
3.1. Markanın Hükümsüzlüğü Davaları ve Tahkime Elverişlilik.....	21
3.2. Marka Hakkının İhlali Davaları ve Tahkime Elverişlilik.....	27
3.3. Marka Lisansına İlişkin Uyuşmazlıklar ve Tahkime Elverişlilik	29
4. Tasarım Hukuku	30
4.1. Tasarım ve Tasarım Tescili	30
4.2. Tasarımda Hak Sahipliği.....	33
4.3. Tasarımdan Doğan Haklar	33
4.4. Tasarım Lisansı.....	34
5. Tasarım Korumasından Doğan Hukuki Uyuşmazlıkların Tahkime Elverişliliği	35
5.1. Tasarımın Hükümsüzlüğü Davaları ve Tahkime Elverişlilik.....	36
5.2. Tasarımda Hak Sahiplliğine İlişkin Uyuşmazlıklar ve Tahkime Elverişlilik	38

5.3.Tasarım Hakkının İhlali Davaları ve Tahkime Elverişlilik.....	41
5.4.Tasarım Lisansına İlişkin Uyuşmazlıklar ve Tahkime Elverişlilik ..	43
6. Patent Hukuku.....	44
6.1.Patent ve Patent Tescili.....	44
6.2.Patentten Doğan Haklar	47
6.3.Buluş ve Patentte Hak Sahipliği.....	50
6.4.Patent Lisansı	52
7. Patentten Doğan Hukuki Uyuşmazlık Konuları ve Tahkime Elverişlilik	54
7.1.Patentin Hükümsüzlüğü Davaları ve Tahkime Elverişlilik.....	55
7.2.Patentte Hak Sahipliğine İlişkin Uyuşmazlıklar ve Tahkime Elverişlilik	58
7.3.Patent Hakkının İhlali Davaları ve Tahkime Elverişlilik.....	60
7.4.Patent Lisansına İlişkin Uyuşmazlıklar ve Tahkime Elverişlilik	62
8. Sonuç	63
Kaynakça.....	64

BÖLÜM 3

REKABET HUKUKU UYUŞMAZLIKLARININ TAHKİME ELVERİŞLİLİĞİ.....65

1. Giriş	65
2. Rekabet Hukukunun Sui Generis Yapısı Bağlamında Tahkime Elverişlilik	67
2.1.Rekabet Hukukunun Sui Generis Yapısı	68
2.2.Rekabet Hukuku İhlallerinin Tahkim Edilebilirliği.....	69
2.3.Değerlendirme.....	72
3. Karşılaştırmalı Rekabet Hukukunda Tahkime Elverişlilik Örnekleri...72	
3.1.Yargı Çevrelerince Farklı Yorumlanabilen Tahkim Edilebilirlik ve Rekabet Hukuku.....	73
3.2.Hakem Heyetinin Rekabet Hukuku Uyuşmazlıklarını Çözüme Ulaştıratılme Yeterliliği.....	75
3.3.Değerlendirme.....	77

---

4. Türk Hukuku Bağlamında Rekabet Uyuşmazlıklarının Tahkime Elverişliliği	79
5. Sonuç	83
Kaynakça.....	84

BÖLÜM 4

İFLÂS PROSEDÜRÜNDE TAHKİME ELVERİŞLİLİK

1. Giriş	89
2. İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca İflâs Yolları	90
2.1.Takipli İflâs	92
2.2.Takipsiz İflâs.....	94
3. İflâs Prosedürünün Tahkim Anlaşması Karşısındaki Durumu	97
3.1.Tahkim Anlaşmasının İflâs Yoluyla Takibe Engel Olup Olmadığı Sorunu.....	97
3.2.İflâs Prosedüründeki Davaların Tahkime Elverişliliği	101
3.2.1. Genel Olarak.....	101
3.2.2. Bazı Yabancı Hukuk Sistemlerinin Konuya Yaklaşımı.....	103
3.2.2.1. İsviçre Hukuku	103
3.2.2.2. Alman Hukuku	105
3.2.2.3. Amerikan Hukuku	106
4. Türk Hukukunda İflâs Prosedüründeki Davaların Tahkime Elverişliliği	107
4.1.İflâs Davaları.....	108
4.1.1. İflâs Davalarının ve İflâs Davalarında Yetkiye İlişkin İİK m. 154 Hükümünün Hukuki Niteliği	108
4.1.2. Takipli İflâsta İflâs Davasının Tahkime Elverişliliği.....	114
4.1.2.1. İflâs Takibine İtiraz Edilmiş Olması Hâlinde	114
4.1.2.2. İflâs Takibine İtiraz Edilmemiş Olması Hâlinde.....	118
4.1.3. Takipsiz İflâsta İflâs Davasının Tahkime Elverişliliği.....	119
4.1.4. Tahkim İtirazının Devam Eden İflâs Davasına Etkileri.....	120
4.2.Menfi Tespit ve İstirdat Davaları	123

4.3.Sıra Cetveline İtiraz Davaları	125
4.4.Tasarrufun İptali Davaları.....	127
5. İflas Kararının Devam Eden Tahkim	
Yargılamasına Etkileri.....	128
5.1.Bazı Yabancı Hukuk Sistemlerinde Durum	128
5.2.Türk Hukukunda Durum	130
5.2.1. Durma Etkisi ve Tahkim Anlaşması ile Bağlılık.....	130
5.2.2. Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunmanın Tahkim Anlaşmasının Uygulanmasını İmkânsız Kılması Hakkındaki Tartışmalar.....	132
6. Sonuç	134
Kaynakça.....	135

BÖLÜM 5**İTİRAZIN İPTALİ DAVASININ TAHKİME ELVERİŞLİLİĞİ 141**

1. Giriş	141
2. Tahkim Sözleşmesine Rağmen İlâmsız İcra Takibi Yapılıp Yapılamayacağı Meselesi.....	142
3. İtirazın Kaldırılması Yolunun Tahkime Elverişliliği	147
4. İtirazın İptali Davasının Tahkime Elverişliliği	151
4.1.İtirazın İptali Davasının Hukuki Niteliği	151
4.2.İtirazın İptali Davasının Tahkime Elverişliliği	156
5. Hakemin İcra İnkâr Tazminatına Hükmedip Hükmedememesi Meselesi.....	162
6. Sonuç	165
Kaynakça.....	166

BÖLÜM 6**BİREYSEL İŞ UYUŞMAZLIKLARININ TAHKİME ELVERİŞLİLİĞİ**

1. Giriş	169
----------------	-----

2.	Bireysel İş Uyuşmazlıklarında Tahkim	171
2.1.	Tahkime Elverişlilik	171
2.1.1.	Genel Durum	171
2.1.2.	İşe İade Talepli Uyuşmazlıklarda Tahkim.....	175
2.2.	Tahkime Elverişlilik ve Tahkim Şartının Geçerliliği Kavramları Arasındaki Fark.....	178
3.	Bireysel İş Uyuşmazlıklarının Tahkim Yoluyla Çözülebilmesi İçin Öneriler.....	180
3.1.	Bireysel İş Uyuşmazlıklarında Tahkim Uygulamasının Faydaları 182 3.1.1. Yargılama Süresinin Kısa Olması.....	182
3.1.2.	Yargılama Giderlerinin Düşük Olması	184
3.2.	Bireysel İş Uyuşmazlıklarında Tahkim Uygulamasına İlişkin Çekinceler ve Çözüm Önerileri	185
3.2.1.	İş Mahkemelerinin Yetkisinin Kamu Düzenine İlişkin Olduğu ve Hakemlere Devredilemeyeceği Görüşü.....	185
3.2.2.	Hakem Kararlarının Yargısal Denetimi.....	186
3.2.3.	Uyuşmazlık Tarafları Arasındaki Güç Dengesi.....	190
4.	Sonuç	191
	Kaynakça.....	193